

ATSAKINGAS ANTIBIOTIKŲ VARTOJIMAS PADĖS IŠSAUGOTI JŲ EFEKTYVUMĄ

„Atsakingas antibiotikų vartojimas – tai kiekvieno iš mūsų indėlis į antibiotikų efektyvumo išsaugojimą bei sparčiai plintančio antimikrobinio atsparumo mažinimą. Turėtume žinoti, kad antibiotikai nepadeda sergant gripu ar peršalus. Antibiotikai neveikia virusų ir todėl negydo virusinės kilmės ligų. Gydymą antibiotikais gali skirti tik gydytojas, negalima jų vartoti savo nuožiūra. Labai svarbu laikytis gydytojo nurodymų – suvartoti visus skirtus antibiotikus, vartoti vienodais laiko tarpais. Antibiotikai nemalšina skausmo ir negydo visų ligų. Be reikalo vartojant antibiotikus, skatinamas atsparių bakterijų atsiradimas.

Lietuvoje antimikrobinų preparatų suvartojama tiek pat, kiek vidutiniškai Europoje, tačiau ypač daug antimikrobinų preparatų skiriama ligoninėse – pagal tai esame antrieji Europos Sąjungoje. Šalyje daugėja atsparių

antibiotikams bakterijų ir pagal šiuos rodiklius Lietuva stipriai viršija Europos vidurkį, sparčiai plinta atspari antibiotikams tuberkuliozė.

Moksliniais tyrimais įrodyta, kad dėl antibiotikams atsparių bakterijų mažėja antibiotikų veikimo efektyvumas ir tai gali būti didėjančio žmonių sergamumo, nesėkmingo gydymo bei mirties priežastimi. Tyrimais nustatyta, kad neteisingas antimikrobinių vaistų vartojimas didina mikrobu atsparumą. Bakterijų atsparumą antimikrobiniams vaistams lemia įvairios priežastys: netinkamas vaistų parinkimas, savigyda, virusinių ligų gydymas antibiotikais, gydymo trukmės ir dozių nesilaikymas.

GYDYMO ANTIBIOTIKAIS TIKSLAS

Gydymo antibiotikais tikslas – sunaikinti bakterijas infekcijos vietoje. Antibiotikai gali būti vartojami tiksliai žinant infekcijos sukėlėją ir jo jautrumą – tai specifinis antibiotikų vartojimas, arba numatant galimą sukėlėją ir jo jautrumą – empirinis antibiotikų vartojimas.

Tam tikrose situacijose antibiotikų skiriama siekiant išvengti infekcijų, t.y. profilaktiškai, tačiau tik tais atvejais, kai profilaktikos efektyvumas yra įrodytas, tarkim, chirurgijoje (norint sumažinti operacinių žaizdų infekcijų riziką) arba po kontakto su pavojinga infekcine liga (meningokokine infekcija, kokliušu, difterija ir kt.) sergančiu ligoniu. Idealiu atveju antibiotikai skiriami nustatčius infekcijos sukėlėją ir jo jautrumą antibiotikams.

ANTIBIOTIKŲ VEIKIMAS

Antibiotikai pasižymi specifiniu poveikiu gyvoms ląstelėms. Jie veikia baktericidiškai, t. y. nužudo bakterijas iškart, arba bakteriostatiškai – slopina jų dauginimąsi. Bakteriocidinis veikimas pagrįstas bakterijos struktūros (pvz., bakterijos sienelės) suardymu, bakteriostatinis veikimas remiasi bakterijų gyvybiškai svarbių funkcijų (pvz.,

baltymų sintezės) sutrikdymu. Ne visi antibiotikai kovoja su visomis bakterijomis. Egzistuoja daugiau nei penkiolika skirtingų klasių antibiotikų, kurie skiriasi chemine struktūra ir poveikiu bakterijoms. Vienas antibiotikas gali kovoti tik su viena arba keliomis bakterijų rūšimis, tačiau antibiotikai neveikia virusų, parazitų ir grybelių. Specialistai skiria plataus ir siauro veikimo spektro antibiotikus. Siauro spektro antibiotikai veiksmingai veikia tam tikrų rūšių bakterijas. Jų skiriama tada, kai žinoma, kokios bakterijos

sukėlė infekciją. Plataus veikimo spektro antibiotikai skiriami tais atvejais, kai neaišku, kokios bakterijos sukėlė infekciją, arba žinoma ar įtariama, jog infekciją sukėlė kelių rūšių bakterijos.

Antibiotikai veikia ne tik tą sukėlėją, kurį norime su naikinti, bet ir visas organizme esančias bakterijas. Svarbu tai, kad siauro veikimo spektro antibiotikai mažiau veikia natūralią žmogaus mikroflorą nei plataus veikimo spektro antibiotikai. Be to, antibiotikai gali sukelti ir šalutinį poveikį bei alergines reakcijas. Dėl ilgalaikio antibiotikų vartojimo žmogaus organizme gali trūkti vitamino B.

Žinutė visuomenei	Žinutės aprašymas
<i>Antibiotikai nemalšina skausmo ir negydo visų ligų</i>	Antibiotikai nemažina skausmo ir (ar) karščiavimo simptomų esant peršalimui ar gripui. Antibiotikai naikina bakterijas, kurios sukelia infekcijas, dėl to sumažėja infekcijų sukelti simptomai: skausmas, karščiavimas ir pan.
<i>Daugelis ligų šaltuoju metų sezonu pasireiškia panašiais simptomais</i>	Sloga, gerklės skausmas, čiaudulys, paraudusios akys, bendras silpnumas – tai keli simptomai, būdingi ligoms šaltuoju metų sezonu. Apie 80 proc. atvejų šiuos simptomus sukelia virusai, tad antibiotikai nepadės pasveikti.
<i>Netinkamas antibiotikų vartojimas sukelia bakterijų atsparumą antibiotikams ir mažina sunkių bakterinių infekcijų gydymo efektyvumą</i>	